

TEKSTİL

TEKSTİL İŞÇİ SENYOLU YAYINIDIR YIL:5 - SAYI:67

SOSYAL SİGORTALARIN GENEL KURULUNDA İŞÇİLER TEMSİL EDİLMEDİ !..

DERGİDEN İŞÇİLERE

gene yazılarımız üstüne ...

Geçenlerde bir işçi arkadaşımızla dergimizle ilgili uzunca bir sohbet yaptık. İşçi arkadaşımız dergimizi eleştiriyor, biz ise hatalarımızın, eksiklerimizin nerede olduğunu kavramaya çabalıyorduk.

Arkadaşımız ilkin yazılarımızın uzunluğundan söz etti. İşçi arkadaşlarımızın uzun yazılardan sıkıldıklarını, gözlerinin yorulduğunu söyledi.

Büktük boynumuzu. Bu konu bir türlü çözemediğimiz bir sorun olarak dev gibi karşımıza dikildi. Bugün önemsiz olayları üç beş satırla anlatmak mümkün. Gel gör ki, ciddi bir konuyu üç beş satırla anlatmak olanağı yok. Öte yandan işçi sınıfının sorunları ise son derece ciddi. Denebilir ki, ciddi olmayan sorunumuz yok. O zaman da uzun yazılar kaçınılmaz oluyor.

Bu durumu geçen sayımızda yazdık. Gene de yazıyoruz. Gerekirse bir kere daha yazacağız.

İşçi sınıfı kurtulabilmek için örgütlenmek, haklarına sahip çıkmak zorundadır. Bu ise son derece karmaşık bilgileri edinmemizi gerektirmektedir.

O zaman şu gerçek ortaya çıkıyor. Ya şikayet etmeyi bırakacağız. Yoksulluktan, işsizlikten, pahalılıktan şikayet etmeyeceğiz. Kaderimize razı olacağız. Kısacası sürünüp gideceğiz.

Ya da sınıfımızın bilincini edinip, kurtuluşumuzu kendimizin gerçekleştireceği bir mücadelenin içine gireceğiz. Bunun açık anlamı ise bilgili olmaktan geçecektir. Dergilerimizi okuyarak, kitaplar okuyarak, sorarak, konuşarak, araştırarak bilgilenmek zorundayız.

Bu ise sabırlı bir çalışmayı gerektirir. Sabır, biz işçilerin iyi bildiği bir şeydir. Ama boşuna bir sabır değil. Adım adım kurtuluşa yürümenin sabrıdır bu. Kurtuluşa yürümek ise, önce bilgili olmaktan geçecektir. Uzun yazılar okumak pahasına da olsa...

Basın bürosundan sevgi ve saygılarla...

Sahibi : Rıza GÜVEN - Sorumlu Müdür: Abdullah SERT
Adres : Sıhhiye Apt. 9, CAĞALOĞLU - Tel: 26 85 90
Baskı : Karaca Ofset - Düzenleyen: Asya Yayıncılık
Ayda bir yayınlanır. Ayrıca para ile satılamaz.

*Birisine balık versen
doyar bir defa
Balık tutmayı öğret ona
Doysun ömür boyunca*

ARTIK ELAZIĞ'DA TEK SENDİKA VAR: TEKSTİL

Geçen sayımızda uzun uzun anlattığımız Elazığ Şubemizin çalışmaları iyice yoluna girmiştir. Elazığ İplikçilik Kollektif Şirketi işyerinde çalışan arkadaşlarımızdan kurulu şubemiz, bu iş yerinde yetkiyi almış ve çalışmalarına başlamıştır.

Teksif'in daha önce imzalamış olduğu toplu sözleşme Temmuz ayı başında süresi dolduğu için yürürlükten kalkmıştır. Yeni toplu sözleşmeyi bu iş yerinde sendikamız Tekstil'in yapması için gerekli işlemlere başlanmıştır. Bu çalışmayı Elazığ şube yöneticileri ile, onlara yardımcı olmak üzere Genel Merkez tarafından görevlendirilen Gaziantep Şube Başkanı Mehmet Ali Tiryaki arkadaşımız yürütmüşlerdir.

Yapılan çalışmalar sonunda Bölge Çalışma Müdürlüğü, bu işyerinde sözleşme yapma yetkisinin Tekstil Sendikasında olduğunu belirten kararı almıştır.

Yetkinin kesinleşmesinden sonra Elazığ Şubesindeki arkadaşlarımız örnek bir sözleşme yapmak üzere çalışmalara başlamışlardır.

Uşak Şubemizde Yeni Gelişmeler

Kurulduğundan bu yana bir türlü istenilen çalışma ortamına kavuşamayan Uşak Şubemizde yeni bir silkinişin hazırlıkları başlamıştır.

Kurulduğundan beri iki defa Geçici Yönetim Kurulları ile yönetilmek zorunda kalınan Uşak Şubemizdeki arkadaşlarımız, en iyi, en verimli çalışmanın, sendika-

nın iç demokrasisine uygun bir biçimde seçilmiş arkadaşlarla yürütülebileceğine inanmışlar ve kongre yapmak üzere Genel Merkeze başvurmuşlardır.

Genel Merkez tarafından da bu isteğin uygun görülmesi üzerine, Uşak Şubemiz kongresinin 15-16 Temmuz tarihleri arasında yapılması kararlaştırılmıştır.

Gelecek sayımızda, Uşak'daki çalışmalara yeni bir yön ve soluk verecek olan yönetici arkadaşlarımızı tanıtacak ve kongre hakkında bilgi vereceğiz.

TOPLU SÖZLEŞME BÜROMUZ KURULDU

Sendikamız çalışmalarının daha tutarlı ve verimli yürütülebilmesi için, son Genel Kurul'da alınan bir dizi kararın uygulamasına geçilmiştir.

Genel Kurul kararları uyarınca ilkin, bir sendikanın en önemli konuların-

SSK'NIN ÇARKI İŞÇİDEN

Sosyal Sigortalar Kurumu'nun her yıl yapılan Genel Kurul toplantılarından biri daha geçtiğimiz ay içinde tekrarlandı. Genel Kurul denilince, örgütün durumu ve geleceği hakkında karar veren ve uygulayan tam yetkili organ gelir aklımıza. Oysaki Sosyal Sigortalar Kurumu, bildiğimiz örgütlerden değildir. Genel Kurul, kesin kararlar verilen özerk bir kuruluş olmaktan çok, ağlama duvarı gibi garip bir organdır.

Bu organı oluşturanların, kurumun hesaplarını, çalışmalarını aklamaya, yapılan yolsuzlukların sorumlularını cezalandırmaya bile yetkisi yoktur.

Bu bakımdan Genel Kurul'da konuşulanlar ve alınan kararlar, işçi kesiminin dilekleri ve özlemleri olmaktan öte anlam taşımaz.

Kurumun kuruluşu, işleyişi ve geleceği hakkında karar yetkisi, kuruma hiç bir katkısı olmayan devlet adına karar veren yasama organlarına tanınmıştır. Bu bakımdan Genel Kurulda yapılan eleştiriler biraz sert olduğu an, hükümet adına karşılık vermek durumunda olanlar rahatlıkla: "Çizmeden yukarı çıkıyorsunuz. Biz sizleri buraya lütfen topluyoruz," diyecek kadar ileri gidebilmektedirler.

Kurumun geçmiş Genel Kurulları ile ilgilenenler, bu sözleri söyleyebilen

Çalışma Bakanlarını çok iyi hatırlarlar. Bunun içindir ki, tüm karşı çıkanlara rağmen kurumun gelirleri hükümet tahvillerine yatırılabilmiş, iflasın eşğine gelen belediyelere, işverenlere verilebilmiş, verimsiz alanlara yatırılabilmiş, daha açık bir deyimle, Siyasal İktidarların çıkarlarına uygun olarak harcanabilmiştir.

Kurumun kuruluş yasası da Siyasal İktidarların çıkarları doğrultusunda yapıldığından, Anayasa'nın 12'ci maddesine aykırı olarak, temsil hakkı bir zümreye verilmiştir.

Bilindiği gibi Sosyal Sigortalar Kurumuna delege seçme hakkı, üyesi en çok olan işçi ve işveren sendikaları konfederasyonlarına tanınmıştır. Buna ilişkin yasa, yürürlükteki Anayasa'ya aykırıdır. Madde 12: "Hiç bir kişiye, aileye veya sınıfa imtiyaz hakkı tanınamaz," der. Bu yasa, sınıfı da aşarak bir zümreye imtiyaz tanımakta, Anayasa'ya aykırı olarak yürürlükte bulunmaktadır.

Yukarda saydığımız ve daha sayabileceğimiz aksaklıklar yüzünden kurum güç durumlara düşünce, sigortalara yasal yolla verilen hakların sigortayı iflasa götürdüğü, Türkiye'ye yabancı gözlükleri ile bakan uzman raporlarına bakılarak ortaya atılmıştır.

dan biri olan Toplu Sözleşme konularını düzenlemek üzere bir büro kurulmasına geçilmiştir.

Bu konuda açılan görüşmeler sonunda Genel Yönetim Kurulumuzca "Toplu Sözleşme, Araştırma ve Dış İlişkiler Bürosu" kurulması kararlaştırılmıştır. Hemen uygulamaya sokulan bu karar gereğince Ergin Türsoy adlı bir avukat arkadasımız

ile Ali Bolemen adlı bir sekreter arkadaşımız büro personeli olarak sendikamıza alınmışlar ve çalışmaya başlamışlardır.

Başkanlık Kurulu'nun kararı ile yeni büronun sorumlu yöneticiliğine Müfettiş Hüseyin Akduman getirilmiştir.

Genel Sekreterliğe bağlı olarak çalışacak olan Toplu Sözleşme, Araştırma ve

YANA DÖNMELİDİR

görüş

RIZA GÜVEN

Aslında bütün bunlar beceriksiz, kasıtsız yönetimin aynasıdır. Bize göre Sosyal Sigortalar Kurumu ne iflâsın eşiğindedir, ne de söylenildiği kadar çıkmazdadır. Yeter ki, gerekli tedbirler zamanında ve hesaplara dayanılarak alınsın...

Hem sosyal Sigortalar Kurumu üç-beş kişi tarafından kurulmuş bir örgütmüdür ki, iflâsı ile sigortalılar tehdit edilebilsin. Bu kurum devlet tarafından kurulduğuna göre, en büyük güvenliğe sahiptir. Bir an için diyelim ki, kurum iflâs etti. Bunun sorumlusu olmayacak mıdır? Bunu kuran, yönetimini kimse ile paylaşmayan devlet, sorumluluğunu taşımaktan kaçınabilecek midir? Anayasa'nın buna ilişkin 48. Maddesi: "Herkes sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Bu hakkı sağlamak için sosyal sigortalar ve sosyal yardım teşkilatı kurmak ve kurdurmak devletin ödevlerindedir," der. Devletin yüklediği yükümlülükten kurtulması söz edilebilir mi?

Bütün bunların yanısıra ortada bir gerçek vardır. Sosyal Sigortaların geleceği güven verici değildir.

ÖNERİLERİMİZ

1-Önce kurumun kuruluş yasasındaki haksızlıklar ve Anayasa ile bağdaşmayan hükümler ivedilikle de-

ğiştirilmelidir.

2-Devletin, işçi ve işverenlere eşit olarak ödediği oranda katkıda bulunması sağlanmalıdır.

3-Kurumun devlete, işverenlere ve bankalara verdiği borçlar ivedilikle geri alınmalı ve verimi en yüksek yatırımlara aktarılmalıdır.

4-Kurumu bankaların sömürsünden kurtarmak için kendi bankasını kurmalı ve açacağı kredilerden gerçek hakkını almalıdır.

5-Bütün bunların rahat işleyebilmesi için, üçlü ve özerk bir yönetim biçimi saptanmalıdır.

6-1950'den önceki hizmetlerin sigortalılık süresinden sayılması için, her dava açana 650 TL. avukatlık ücreti ve bir sürü masrafın ödenmesi konusunda yapılan ısrara son verilmeli, gerçek belgelerle kuruma başvuranların hakları teslim edilmelidir.

7-Kurumun işverendeki alacakları çok ciddi bir biçimde ve kısa zamanda toparlanmalıdır.

8-Kaçakçılığın önlenmesi için daha gerekli tedbirler alınarak, denetimle ilgili müfettişler arasındaki çıkarıcılar kurum bünyesinden uzaklaştırılmalıdır.

Dış İlişkiler Bürosunun çalışmalarını düzenleyecek olan çalışma yönetmeliği de Genel Yönetim Kurulunca görüşülüp, uygulamaya sokulunca, büro ilk iş olarak her işyerinin ayrı ayrı dosyasını düzenlemeye başlamıştır.

Ekim ayında başlayacak olan büyük toplu sözleşme görüşmeleri ile ilgili olarak çalışmalarına hız veren yeni büro-

nun, sendikamızın çalışmalarına yeni bir düzen getireceği, yönetici arkadaşımız tarafından belirtilmiştir.

SİGORTALI İŞÇİ ARKADAŞLARA BİR FIRSAT

1971 yılında kurulan Sınırlı Sorumlu Y.Turizm İş Yapı Kooperatifi çalışmalarını son günlerde hızlandırmıştır. Altunizade semtinde, Zeynep Kamil Hastanesi civarında aldıkları 10 bin metre karelik büyük bir arsa üzerinde kurulacak olan binaların projeleri tamamlanmıştır.

Geniş deniz manzarası olan arsa üzerinde kurulacak binalarla ilgili proje İstanbul Nazım Planı Bürosunca onaylanmıştır. Halen 64 işçi arkadaşımızın üye olduğu kooperatifin yüzü aşkın daireden oluşacak inşaatı için yeni ortak-üyeler alacağı öğrenilmiştir.

sendikamız gezi yeri kiraladı

Üyelerimizin sözleşmedeki haklarından yararlanabilmeleri, birbirlerini tanıyıp, kaynaşabilmeleri için bir gezi-piknik yeri tutulması için uzun süreden beri yürütülen çalışmalar sonuçlanmıştır. Artık Tekstil işçileri birlikte denize girebilecekleri, tatil günleri topluca gidip dinlenebilecekleri bir yere kavuşmuşlardır.

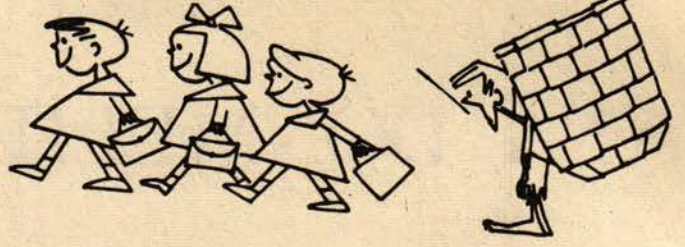
Çorlu yakınlarında, Yeni Çiftlik diye adlandırılan bir bölgede kiralanmış piknik ve gezi yerimizde bol gölgeli ağaçlar, buz gibi içme suyu ve göz alabilmesine uzanan bir kumsal bulunmaktadır. Deniz ile kucak kucağa olan gezi ve dinlenme yerimizin bütün arkadaşlarımızın yararlanacağı bir hale getirilmesi için sendikamız tarafından gerekli çalışmalar yapılmaktadır.

sun-jüt : yeni bir işyeri

Beyoğlu şubemiz tarafından aralıksız sürdürülen örgütlenme çalışmaları ile bir işyeri daha sendikamız saflarına katılmıştır. Sun-Jüt Dokuma Fabrikasında çalışan arkadaşlarımızın hemen hepsi Tekstil Sendikası üyesi olunca, yetki için Bölge Çalışma Müdürlüğüne başvurulmuştur.

Bölge Çalışma Müdürlüğü'nün 26 Hazi-

ran tarihli yazısı ile yetkimiz kesinleşmiştir. Şu anda sözleşme görüşmeleri ile ilgili hazırlıklar yürütülmektedir.

pursan'da yetki alındı

Topkapı Şubemize bağlı Pürteks Fabrikasının bitişiğindeki Pursan Fabrikasında çalışan arkadaşlarımız, Topkapı Şubemiz tarafından sürdürülen örgütlenme çalışmaları sonucu sendikamız saflarına katılmışlardır.

Yetkimiz kesinleşmiş ve 3 Temmuz günü toplu sözleşme görüşmelerine başlanmıştır.

rakam kolektif'te sözleşme

Topkapı Şubemiz tarafından örgütlenen Rakam Kolektif Şirketi ile sendikamız arasında sürdürülen toplu sözleşme görüşmeleri sonuçlanmış ve sözleşme imzalanmıştır.

Daha önce görüşmeler sırasında uyumsuzluğa düşülmüş ve sendikamız uzlaştırma kurulunun oluşturulması için gerekli resmi işlemlere girişmişti. O sırada işverenin isteği üzerine görüşmelere yeniden başlanmış ve kısa bir süre sonra toplu sözleşme imzalanmıştır.

nurtaç işçileri sendikamıza katıldı

Topkapı Şubemiz bölgesinde bulunan Nurtaç Tekstil Sanayii işyerinde, Topkapı Şubemiz yöneticileri tarafından sürdürülen örgütlenme çalışmaları başarıyla sonuçlanmış ve bu işyerinde çalışan işçi arkadaşlarımız sendikamız saflarına katılmışlardır.

Gerekli çoğunluğun sağlanması üzerine resmi işlemler tamamlanmış ve Bölge Çalışma Müdürlüğüne yetki için başvurulmuştur. Bölge Çalışma Müdürlüğü'nün kararı ile de sendikamızın bu işyerinde toplu sözleşme yapma yetkisi kesinleşmiştir. Çok yakında sözleşme görüşmelerine başlanacağı, sendikamız yöneticileri tarafından açıklanmıştır.

Topkapı İplik'te Yetki

Yeni adıyla Topkapı İplik Fabrikasında yetki uyuşmazlığı çözülmüş, Bölge Çalışma Müdürlüğü'nün 23 Haziran günü aldığı kararla yetki TEKSTİL Sendikasına verilmiştir.

Türkiye'nin en eski tekstil fabrikalarından biri olan bu işyeri daha önce Makaracılık İplik Fabrikası olarak çalışmaktaydı. Fabrika bu haliyle son derece utanç verici bir çalışma düzeninin uygulandığı bir işyeri idi. İşçilere, iş kanunu ve Anayasa'daki açık hükümlere rağmen hafta tatili Cumartesi günü veriliyor ve bütün işçiler Pazar günü de çalışmak zorunda bırakılıyordu. Fabrikanın yöneticilerinden birinin aynı zamanda Teksif yönetim kademelerinde görevli bi-

ri olması işverenin cüretini daha da artırıyor, bu uygulamaya pervasızca devam ediyordu.

Bu durum işyerinde sürekli bir huzursuzluğa yol açıyordu ve sonunda fabrika satıldı.

Yeni patronlar ilk iş olarak fabrikanın adını değiştirdiler. Topkapı İplik Fabrikası adını alan fabrikada, hangi sendikanın yetkili olduğu konusunda bir mücadele başladı.

Sendikamız adına Mahmutpaşa Şubesi tarafından yürütülen örgütlenme çalışmalarını kısa zamanda sonuçlandı ve yetki TEKSTİL Sendikasının oldu.

Yöneticilerin açıklamasına göre yeni adıyla Topkapı İplik Fabrikasında, sendikamız tarafından yürütülen toplu sözleşme görüşmeleri devam etmektedir.

bir çukurova işçisi konuşuyor

-Adana'da sendikamızın sürdürdüğü örgütlenme çalışmaları sırasında kıyıma uğrayarak işsiz bırakılan Çukurovalı işçi Ömer Aydın ile, Tekstil Dergisi bürosunda yaptığımız konuşmayı aynen sunuyoruz.

-Bilgili ve cesur arkadaşımızın düşüncelerinin bütün tekstil işçileri tarafından ilgiyle izleneceğini sanıyoruz.

-Adana bu gün büyük bir uyanışın içindedir. Yıllardır sürdürülen çirkin baskı kaçınılmaz meyvelerini vermektedir. Teksif'in ihaneti gün ışığına çıkmış, tüm çukurovalı işçiler bu sendi-

kanın saflarını akın akın terketmektedirler. Tekstil Sendikası çukurovalı işçilerin kendisine gösterdiği bu güvene layık olmalıdır.

-Bana ve benim gibi arkadaşlara yapılan baskılar doğaldır. Bu baskılar bizim doğru ve namuslu yolda olduğumuzun kanıtlarıdır. Eğer Teksif bizden yana çıksaydı, işverenler sırtımızı sıvazlasaydı, o za-

man kendimizden kuşkulanmamız gerekecekti.

-Çırcır işçileri Çukurovanın en çok ezilen işçi kesimidir. Bu güne kadar kimse de onlara sahip çıkmamışlardır. Ben bir işçi temsilcisi iken bu işle çok ilgilendim. Ne var ki Teksif'in işbirlikçi yöneticileri bunu hep engellediler.

-Bugün için sendikamızın örgütlenme çalışmalarının durduğunu sananlar yanıldıklarını pek yakında anlayacaklardır. Çukurovalı işçiler sendikalarını seçmişlerdir. Bu TEKSTİL'dir. Bunun böyle oluşu, Tekstil'in kara gözlerinin hatırı için olmamıştır. Bu güne kadar izlediği politika işçilerin bir tercihi sebeptir. Bu açıktır. Ve ders alınması gereken nokta da budur.

-Biz işçiler siyasete karışacağız. Ben Avrupa'da işçilik yaptım. İşçilerin siyasete karışmasının gereğini orada iyice gördüm. Ülkemizde işçi sınıfı gelişip serpildikçe siyasal alanda da ağırlık koyacaktır. Bu önlenemez...

İŞÇİLER ve SİYASİ PARTİLER

Hangi partidensin?

Bu soru biz işçilerin sık sık birbirimize sorduğumuz sorudur. Cevabı da çeşit çeşit olur. Kimimiz; "Ben kırattan yanayım, arkadaş," diye cevap verir. Kimimiz: "Paşa'nın partisinden şaşma arkadaş, Halk Partisi iyidir," der. Arada, koç resimli Güven Partililer, Bölükbaşı'dan yana saf tutanlar bile çıkar.

Gel gör ki, hem soruda, hem de bu cevapların temelinde önemli bir yanlış yatmaktadır. Futbol takımı tutar gibi parti tutulamaz. İnsan, rengini beğendiğinden Galatasaray'lı, semtini beğendiğinden Fenerbahçe'li olur, ama bir siyasal partiye böyle bağlanamaz.

BİR PARTİ NASIL VE NEDEN TUTULUR?

Öyleyse bir insan, hele hele bir işçi hangi siyasal partiden yana olacağını nasıl anlayacaktır? Bu sorunun cevabını verebilmek için önce siyasal parti ne demektir, sorusunun cevabını vermemiz gerekir.

En kestirme bir deyimle, siyasal partiler, aynı çıkar, menfaat bölüğündeki insanların siyasal birlikleridir, diyebiliriz. Günlük hayatımıza bile baksak, kolayca görürüz ki, insanlar çeşitli çıkar, menfaat bölüklerine ayrılmışlardır.

Bu menfaat ayrılığını bir örnekle açıklayalım:

Bugün işçilerle, patronların menfaatları taban tabana zıttır, çelişiktir.

İşçiler ücretlerinin artmasını, çalışma saatlerinin indirilmesini, sosyal yardımların yükseltilmesini istemektedirler.

Buna karşılık patronlar da ücretlerin mümkünse azalmasını, hiç olmazsa artmamasını istemekte, çalışma saatlerinin indirilmesini düşünmek bile istememektedirler.

İşte siyasal parti ve siyasal iktidar meselesi burada ortaya çıkmaktadır. Eğer bir siyasal iktidar işçilerden yana ise, elbette ücretlerin yükseltilmesinin, çalışma saatlerinin azaltılmasının, sosyal hakların çoğaltılmasının yollarını arayacaktır.

Yok eğer siyasal iktidar sermaye sahiplerinden yana ise, olanca gücüyle ücretlerin artmasını engellemeye çabalayacak, sermayedarları vergi indirimleri yoluyla korumak isteyecek, çalışma saatlerinin azalmasına karşı çıkacaktır.

Ve hiç bir iktidar iki tarafı birden memnun etmeyi beceremeyecektir. Ya bir yan sevinecek, ya öteki yan. Görülüyor ki, iktidar mutlaka taraf tutmak zorunda kalacaktır.

Siyasal iktidar dediğimiz güç, siyasal partiler aracılığıyla elde tutulur, elde edilir ve yürütülür. İşte, "...Si-

yasal iktidar patronlardan, ya da işçilerden yana ise..." demek, işçilerin veya patronların siyasi partisinin iktidarı ele geçirmesi demektir.

O halde dediklerimizi özetlersek, çetireli menfaat bölüklerindeki insanlar, siyasal iktidarı elde tutup, kendi menfaat bölüklerinin, yani sınıflarının çıkarlarını korumak isterler. Bunun için de yani siyasal iktidarı ele geçirmek, elde tutmak için de siyasal partilerini kurar ve bu parti içinde birleşirler.

GELELİM TÜRKİYE'YE

Yukarıdan beri sıraladıklarımızın Türkiye'deki durumuna bir göz atalım. Türkiye'de de siyasal partiler vardır. Hem de dizi dizi, sıra sıra.

Bu partilerin tümü de yukarıdan beri sayageldiğimiz görüşleri doğrulamaktadırlar. Yani ülkemizdeki siyasal partiler de aynı menfaat bölümünde olan insanların, yani sınıfların çıkarlarını koruma-ya cabalamaktadırlar.

PARTİLERİMİZİN DURUMU

Bunları söyledikten sonra, bir de ülkemizdeki siyasal partilerin hangi sınıfları, yani hangi menfaat birliklerini temsil ettiğine bir göz atalım.

Adalet Partisinden başlayalım. Yurdumuzun en büyük partisi olan AP, bugün açıkça sermayedarların, özellikle uluslararası sermaye ile göbek bağı olan sermayedarların, tüccar ve sanayicilerin partisidir. İçinde milyonlarca köylü, on binlerce küçük esnaf ve zenaatkar, binlerce işçi bulunmasına rağmen AP yalnız ve yalnız, tüccar ve sanayici sermayedarların çıkarlarını savunmakta, onların siyasi temsilciliğini yapmaktadır.

Nitekim Adalet Partisinin bağrından doğmuş olan Demokratik Partinin kuruluş sebebi de budur. Adalet Partisinin kendi çıkarlarını iyi korumadığını gören Anadolu eşrafı, tefeci ve faizciler, geri yöntemlerle çalışan toprak ağaları AP'den ayrılmak ve Demokratik Partiyi kurmak zorunda kalmışlardır.

Aynı olayı Milli Güven Partisinin kuruluşunda da görüyoruz. Halk Partisi içinde yıllardır önde gelen kişiler olarak yer almış bulunan bir gurup büyük toprak sahibi, toprak ağası ve tüccar ve sermayedarlar, CHP'nin, "Ortanın Solu"nda bir parti olduğunu açıklamaları üzerine bu partiden ayrılmış ve Milli Güven Partisini kurmuşlardır.

Birlik Partisi ise daha ilginç bir durumdadır. Türkiye'de herkesin saflarını sağlıklı olarak seçtiği bir dönem gelince, bu parti kaçınılmaz bir şekilde yok olacaktır. Hangi sınıfın çıkarını savunduğu hiç de aydınlık olmayan bu parti şimdilik bir zümre partisi görünümündedir.

Birlik Partisi için söylediklerimizi bir ölçüde Millet Partisi için de söyleyebiliriz. Bu parti de aynı menfaat bölümündeki insanlardan çok, bir yörenin insanlarını temsil etmek iddiasındadır. Orta Anadolu dolaylarında yaygınlaşmak olanağı bulan bu parti için kimileri "Bölükbaşı'nın Partisi" derler. Pek de yanlış demezler.

Milli Hareket Partisi ise toplumun yok olmakta olan kesimlerinin temsilciliğini yapmaya çabalamaktadır. Bu partinin özellikle küçük esnaf içinde taraftar bulması bunu açıkça göstermektedir.

Büyük sermaye tarafından her gün biraz daha yenip yutulan bu tabakalar, kurtuluşlarını düşünememekte, fakat biraz daha yaşamının yollarını aramaktadırlar. MHP'de bunun gayreti içindedir. Ne var ki tarihin çarkı geriye dönmeyecektir.

Geldik siyasal partiler içinde durumu en ilginç olanına. Geçen sayılarımızdan birinde gelişimini ve tarihini incelediğimiz CHP, gerçekten büyük değişimlerin Türkiye'sinin, büyük değişimlere uğrayan partisi olarak bütün dikkatleri üstüne çekmektedir.

Bülent Ecevit, Kamil Kırıkoğlu gibi önderlerin başını çektikleri yeni akım partiyi ele geçirme çabalarından olumlu sonuç almış ve ele geçirmiştir. Kırk yıllık CHP yeni bir yola, üstelik Türkiye için hiç de alışılmamış bir yola girmiştir.

Özellikle yoksul köylülüğün çıkarlarını savunmaya hazırlanan CHP'deki gelişimler henüz durulmamıştır. Uzunca bir süre de durulacağına benzememektedir. Ortanın Solu anlayışını her an yenileyerek sürdüren CHP bugün, yani 1972 yılının ortalarında Türkiye'nin tek sol partisi olma niteliğindedir.

Demokratik ortama yeniden dönüş mücadelesini tutarlı bir şekilde sürdüren CHP, İsmet İnönü gibi değişmez sanılan bir başkanını da değiştirerek, yeni yolda, yeni bir hız kazanmıştır.

GELELİM İŞÇİLERE

Görülüyor ki yukarıda saydığımız par-

TARAFSIZ

Tarafsızlık, çok kestirmeden, sözlük anlamında ne şundan, ne bundan yana olmaktır. Abartarak biraz işi uzatırsak bu kelimenin Kimya'da ne asit, ne de baz olmayana, yani maddeye karşı etkileme gücü bulunmayana denildiğini, dilbilgisi açısından alınırsa, bazı dillerde "erkek", "dişi" gibi kelimeleri belirleyen işaretlerin hiçbirine girmeyene, yani erkek ve dişi olmayana denilir. Etliye sütlüye karışmamak deyişimiyle dilimiz belki de "tarafsızlığı" daha da iyi tanımlamıştır. Doğdum, yaşadım, öleceğim, bildiğim budur diyerek yaşamını böyle kavrayan bir insan varsa, o da tarafsızdır. Ne varki, düşüncede de olsa böyle bir insanı kavramak hayal gücünü zorlamaktan başka şey değildir. İnsanın duygu ve akıldan oluşan bir yaratık olması yönü ele alınır da, hele hele günümüzün kitle haberleşme araçlarının kavuştuğu dev imkânları da dikkate alırsak, topluluk içinde yaşayan insanın tarafsız kalabileceğini düşünmemiz bir yanlışa inanmaktan öteye gidemez. Ne var ki, bizi alın, başka toplumları alın tarafsız (yansız, yan tutmayan) insan yaratmak için büyük çabalar harcadığını, toplum kesesinden basılı kâğıtlara (gazete, kitap, broşür) radyolara, televizyonlara milyonların harcadığı da bir gerçektir. Öyleyse kısaca belirtelim ki, insan ya erkektir, ya dişidir. ikisinin ortası âmiyane deyiş dışında yoktur. Demek ki, daha dünyaya gelirken bile insan bir vandadır

Burjuvadan önce, soylular, rahiplerden oluşan sömürü mekanizmasının, kral eliyle kavuşmak istediği de büyük halk kesiminin, yani sömürülenin, yani ezilenin yansız kalmasını sağlamaktı. Sloganlar da çıkmıştı: Soyluluk, doğuştandı. Rahiplik özel bir durumdu, köylüdü, sanatkârdı ve de burjuvaydı bu iki tabakanın haklarına sahip olamazdı. Kral, tanrıçılıktan gelen bir kavramdı, övlevse bu düzen böyle sürmeli; soylu-

tilerin hiç biri işçilerin partisi olma niteliğini taşımamaktadır. Bunun anlamı ise, işçiler siyasal iktidarda temsil edilmiyor demektir.

Bunun suçlusunun kim olduğu burada tartışamayacağımız bir sorudur. Ama bu durumun sorumlusunun kim olduğunun cevabını verebiliriz. Sorumlu biziz.Yani biz işçiler.

SÖZÜMÜZÜ BAĞLARKEN

İşçilerin siyasi partisi olmadığı bir gerçektir. Yalnız unutulmamalıdır ki işçilerin siyasal partisi gökten zembille de inmeyecektir.Bu ülkemizdeki demokrasinin gelişmesi ile mümkün olacaktır.

İşte bu noktada demokrasinin işçiler için önemi iyice ortaya çıkmaktadır. İşçiler kendi siyasal partilerini kurabilmek için güçlenmek zorundadırlar.Güçlenmek ise, sendika seçme özgürlüğü, referendum, grev,genel grev gibi sendikal ve demokratik haklara kavuşmamızla mümkündür.

İşte yukarıda, Türkiye'de demokrasiye dönüşün mücadelesini veren parti olarak tanıttığımız CHP'nin işçiler açısından önemi de burada ortaya çıkmaktadır.

İşçilerle CHP'nin ilişkisi tam bu noktada önem kazanacaktır. Hatta kazanmıştır...

önemli duyuru

Toplu sözleşmelerimizle elde ettiğimiz her üyeye bir ayakkabı hakkıyla ilgilenen üye arkadaşlarımıza duyururuz ki; bildiğiniz üzere bu mesele anlaşmazlık çıkınca Hakem Kuruluna gitmişti.Hakem kuruluna gidene diğer meselelerimiz işçiler lehine karara bağlanırken işveren temsilcileri bu meselede anlaşmazlığı sürdürmüşlerdir.

Sonuç olarak Kıdem Teşvik İkramiyesi,Sendika üyelerine Taahhüt Temini Pazar günü çalışanlara hafta içinde izin verilmesi,fazla mesaiye kalanlara yemek parasının verilmesi,işçiler lehine karara bağlanmıştır.

Yukardada söylediğimiz gibi ayakkabı meselesi şu anda yargıtaya intikal etmiş durumdadır.Mahkemenin kararına kadar yapılacak bir şey kalmamıştır.Mahkemenin en kısa zamanda karar veracağını ümit ediyoruz.

LİK İHANETTİR

lardan, rahiplerden oluşan kralla ele devlet yönetimine bunların dışında kimse el atmamalı, düzen yansız kitlelerle ayakta tutulmalıydı. İnsan yapısı na, doğaya aykırı olan bu feodal düzene iktisaden gelişen, zenginleşen burjuva sınıfı, yoksul sanatkârları ve köylüyü de yanına alarak başkaldırdı ve bildiğimiz klasik 1789 Fransız Devrimi oldu. Bir toplum biçimi, böylece diğer bir toplum biçimine dönüştü. Bu kez burjuva, düşüncede özgürlüğü, insanın insan olmasından doğan hakları bildirilene geçirir, uygulaması olmayan bazı temel hakları benimserken, kendi toplum biçimini yaratıverdi. Karşısında ise, sanayi devrimiyle oluşan emekçi sınıf bir mücadeleye girişmek zorunda kaldı. Bu mücadele bugün de vardır, yarın da sürecektir. Batı'nın içte ve dışta sömürüyü yürüterek semizleşen burjuvası, soylular, rahipler ve kral gibi akılsız olmadığından, toplum örgütlenmesinin teorik ve pratik yollarını bildiğinden çalışanlara yer-yer haklar vermeyi, bunların uygulanmasını sağlamayı bildi ve sürekliliğini bu yöntemle sağladı. Burjuvanın zaman-zaman ortaya çıkan akılsızlığı, toplum patlamalarına yol açtığı ölçüde, yeni reçeteleri de burjuvaya yeni deneyler kazandırdı. Kuşkusuz, yüzyılımızın başıyla, bugün arasında çalışanlar için tanınan hak ve özgürlükler çalışanlar lehine olarak çok farklıdır. Bugün üstelik burjuvazi, herşeye rağmen yarattığı yeni yöntemlerle ayakta kalabilmenin usta yöntemlerine de kavuştu. Örneğin, soyut özgürlük adına yürüttüğü demokratik yönetimi, çok zorda kalmadıkça sürdürmekten vazgeçmedi. Zorda kaldıkça da, subabları kapamayı, daha sonra da açmayı çok iyi becerdi.

Şimdi sağından solundan ele aldığı-mız çok geneldeki toplum biçimlerinin, içindeki yaşamda yer alıp da, sosyo-ekonomik olayları yaşayıp da yansız (ta-

ransız) kalmayı ileri sürmenin imkânsızlığını görmemek için açıkcası kör olmak gerekir. Tarafsızlığı olsa-olsa hakim sınıf, toplum yönetimini elinde tutan, sömürü kaynaklarını kaybetmek istemeyen sınıf, sömürüleni hareketsiz tutmak için bir propoganda olarak yürütecektir. Nitekim dünyanın her yanında bunun örnekleri görülmüştür, görülmektedir.

Oysa 1961'den bu yana yürürlükte bulunan, halk iradesinde uygulanmalıdır oylamasından geçen Anayasamız, uygulanmamış olsa bile, ilke olarak yansızlığı (tarafsızlığı) bir yana itmiş, toplum yaşamının adalet ve tam çalışmaya dayanması gerektiğini, insanın insanca yaşamasının hakkı bulunduğunu, temel görüş olarak benimsemiştir. İş-

te bu temel görüşten en çok yararlanması, bu temel görüşü en çok savunması gereken geniş halk kitlesi, ne yazık ki "yansızlık" gibi ancak sömürücüye olanak tanıyacak bir tutum içinde kalmış, daha iyi bir deyişle bıraktırılmıştır. Çok hızlı değişen, üstelik emekçi kitlelerin insanca yaşamasını sağlayacak şekilde değişen dünyamızda, halkımız, sömürüye karşı çıkan, insanca yaşamayı sağlayacak topluma gitmeyi bu toplumu kurmayı savunanların yanında yer almalıdır. Sendikalarımız, apaçık bir ihanet olan Türk-İş'in "partilerüstü sendikacılık" sloganıyla yerleştirmeye çalıştığı "tarafsızlık" sloganına tam karşı çıkmalı, işçi sınıfı adına, işçi sınıfının çıkarlarını sağlayacak düzenden yana olduklarını, yani yan, yani taraf tuttıklarını apaçık ortaya koymalı ve bunun mücadelesini de vermelidirler. Aksi halde belli bir süre sonra genç işçiler geçen yüzyıldan kalmış olarak sendikalarını suçlarsa, sendikalarından koparlarsa bugünkü sendikal ihanetin sorumluları içinde iyiniyetliler de bulunacaklardır.

gerçek işçi temsilcilerinin katılmadığı SSK GENEL KURULUNDA dört soruna üç bakış

emeklilik konusu

a) HÜKÜMETİN GÖRÜŞÜ:

-Başbakan F.Melen: "Kabul etmek gerekir ki, Sosyal Sigortalar Kurumunun mali bünyesinde bugün ilgili uzmanlar tarafından teşhis edilen kaynak yetersizliği, evvelce kanun değişikliği ile yaş haddinin indirilmesi gerçekleştirilirken bu matematik ve teknik dengenin layıkıyla hesaplanmamış hatta bu konularda uzman görüşlerinin nazara alınmamış olmasından ileri gelmiştir. Sigorta fonlarının yararlı şekilde kullanılmasında yeterli kadar titizlik gösterilmediği de sebepler arasında olduğuna dair iddialar vardır."

-Çalışma Bakanı A. R. Uzuner: "Belki de bu günkü yardım koşullarımızı, Sosyal Güvenlik prensipleri ve sigortanın kuruluş amacı yönünden yeniden gözden geçirmek gerekecektir. Örneğin:15 yaşında çalışma yaşamına giren bir gencin 40 yaşında emekli olmasının bir hak olup olmadığı ve bunun yararlarıyla zararları ortaya çıkarılmalıdır."

b) İŞVERENLERİN GÖRÜŞÜ:

-Refik Baydur:55 yaş tartışması bizim kanımıza göre Dünya kamu oyununda Türkiye için çok yüksek bir yaş değildir. Arkadaşlar 25 yıl mevzuunda sayın Tunç işe alınma şartlarını izah ettiler. Devlet kesimindeki aynı görüş, özel sektörde de mevcuttur. Borçlanma müesseselerimizi demokrasinin getirdiği tabii bir hak olarak kabul ediyoruz."

c) TÜRK-İŞ'İN GÖRÜŞÜ:

-Halil Tunç: "Emekli olan arkadaşlarımız emekli olduktan sonra 3 sene yaşıyor ya yaşamıyor. Bu bakımdan 55 yaş için vereceğimiz taviz olmamak gerekir. Bunun dışarda her türlü mali tedbiri alacağız. Destekleyeceğiz ve de katlanacağız. 25yılıda emekli olma konusu da bizim üzerinde ısrarla durdu-

ğumuz ve sosyal guruplar içerisinde Anayasamız gereğince eşitlik ilkesinden hareket ederek, mademki Emekli Sandığı mensuplarına 25 senede emekli olma hakkı tanınıyor Sosyal Sigortalar Kurumu da işçisine istediği takdirde 25 senede emekli olma hakkını tanınsın.

primler konusu

a) HÜKÜMETİN GÖRÜŞÜ:

-Çalışma Bakanı A.R.Uzuner: "Sigorta prim oranlarında bir artmaya gidilmesinin zorunlu olduğu anlaşılmaktadır. Ancak artacak primlerin ekonomimizi etkileyeceği de gözönüne alınarak yalnızca sigorta gelir-gider dengesinin yeniden kurulmasını sağlayacak bir prim oranı hesaplanması doğru olmayacaktır."

b) İŞVERENLERİ GÖRÜŞÜ:

-Refik Baydur: "Kurumda hemen adım atılan veya el uzatılan bir durum vardır, primlerin arttırılması. Arkadaşlar öyle bir düzeye gelmiş bulunuyoruz ki biraz daha zorlanırsak dünyanın en yüksek primini ödeyen memleketleri arasına girmiş olacağız. Ve bunun da bu gün artmasıyla 5 sene sonra artmaması diye bir garanti içinde değiliz. Ve hükümetlerin kurumu idare edenlerin yanlış tedbirlerinin her götürdüğü dar boğazda gelip prime yükleneceklerine artık inanç kesipetmiş bulunuyoruz."

c) TÜRK-İŞ'İN GÖRÜŞÜ:

-Halil Tunç: "Bize inandırıcı rakam verilirse prim yükselmesine de rıza gösterebiliriz. Ama inandırıcı rakam vermek şartıyla, hayali değil."

ssk fonları

a) HÜKÜMETİN GÖRÜŞÜ:

-Çalışma Bakanı A.R.Uzuner: "Öteden beri SSK fonlarının esenlik, verimlilik,

TEKSTİL DERGİSİ, SOSYAL SİGORTALAR GENEL KURULUNU BAŞINDAN SONUNA KADAR SİZLER İÇİN İZLEDİ. BÜTÜN BİR GENEL KURUL BOYUNCA, İŞÇİLER ADINA TÜRK İŞ YÖNETİCİLERİ, İŞVEREN TEMSİLCİLERİ VE HÜKÜMET YETKİLİLERİ KONUŞTULAR-, GÖRÜŞLERİNİ AÇIKLADILAR-, DÜŞÜNDÜKLERİ ÇÖZÜM YOLLARINI ORTAYA KOYDULAR. GENEL KANIMIZ ODUR Kİ HİÇ BİRİ DE İŞÇİ SINIFI ÇIKARLARIYLA BAĞDAŞABİLİR ÇÖZÜMLER GETİREMEDİLER. ONUN YERİNE PARLAK SÖZLER, KURUSIKI EDEBİYAT YAPMAYI TERCİH ETTİLER.

AŞAĞIDA SSK'NIN DÖRT TEMEL SORUNU ÜSTÜNE TÜRK İŞ'İN, HÜKÜMETİN VE İŞVERENLERİN GÖRÜŞLERİNİ BULACAKSINIZ. AYNI SATIRLAR İÇİNDE TÜRK İŞ'İN NASIL BİR İHANET İÇİNDE OLDUĞUNUN AÇIK BELGESİNİ DE BULACAKSINIZ.

güvenlik ilkelerine göre işletilmesi önerilmiştir. Ancak fonların gerektireceği nemanın sınırlı kalacağı da gözden uzak tutulmamalıdır. Fonların büyük bir kısmı Kurum'un kendi hizmetindeki taşınmaz mallara yatırılmıştır. İşçi konutları faiz sınırının yükseltilmesi hemen düşünülecek bir çözüm olamaz. Devlet tahvilleri faiz oranının yüzde 9'a çıkarılmasına çalışıyoruz.

b) İŞVERENİN GÖRÜŞÜ:

-Refik Baydur: "Yine sigorta gelirlerinin düşüklüğünden yakınıyoruz... İşçi ve işverenin birleşerek rahatça burada ifade ettiği yeni yatırım kuruluşları, sanayi yatırımlarına iştirak imkanları, hatta müstakil yatırım bankacılığı mevzuunda bizim hiç bir itirazımız yok. Her türlü hizmet ve yardımı da yapmaya hazırız... Kurum evvela kendi bünyesindeki beceriksizliği, belki mevzuatın kendine verdiği ataleti ve yıllarca alıştığı yavaş yürümeyi terketsin.

c) TÜRK-İŞ'İN GÖRÜŞÜ:

-Halil Tunç: "Bugün kurum fonları elbette ülkemizin kalkınması için kullanılacaktır. Konuşmanın başında söylediğim gibi işçi hareketi egoizmi (benicilliği) benimseyen bir hareket değildir. Milliyetçidir. Memleketini sever. Ancak başka müesseselerin kredilerinin limiti çok yüksek tutulurken, kurumun fonlarına çok düşük limitlerle faiz vermek her halde insafla bağdaşır bir hareket değildir. Bugün bankalarımızın, faiz haddi bazı ahvalde yüzde 18, bazı ahvalde yüzde 22. Gel gör ki bizim SSK'nın fonları, Devlet Yatırım Bankasına bir çok ahvalde yüzde 5-5buçuk - 6 ve bilemedin yüzde 9'dur. Demek ki sırf alınacak faiz farkından kurumun zararı, 3 milyar 88 milyon lira civarındadır.

İşveren borçları

a) HÜKÜMETİN GÖRÜŞÜ:

-S.S.K. Genel Müdürü: "İşverenlerin kurumumuza olan borçlarının kanuni yollardan tahsiline çalışılmakla beraber...

b) İŞVERENLERİN GÖRÜŞÜ:

-Refik Baydur: "Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu adına şunu açıkça belirtelim ki biz hükümete ve maliye vergi borcumuzun, sigortaya prim borcumuzun affına masha Allah olan parlementer davranışların yanında değiliz. Vergisini ödemeyen bir işverenle, işçisinin sırtından geçinmeye çalışan bir sanayicinin yanında olmayacağız."

c) TÜRK-İŞ'İN GÖRÜŞÜ:

-Halil Tunç: "Muhterem arkadaşlarım ne gariptirki yine bazı çevreler, isim vermeyeceğim Sayın Cumhurbaşkanımız burada oldukları için saygısızlık olmasının kendisine bir parlementerimiz diyeceğim parlemetoda kalkıyor, işveren borçlarının affı için kanun teklifinde bulunuyor. Olur mu böyle şey? Benim cebimden kesilmiş para, benim sosyal güvenliğim için kesilmiş para nasıl affedilebilir? Benim alacağım, devletin alacağı değil. Benim sosyal güvenliğim için kuruma yatırılması gereken bu paranın affedilmesi yolunda bir kanun teklifinin verilmesi dahi bizi üzüyor, incitiyor.

sosyal sigortalar kurumu genel kurulunun ardından

Sosyal güvenlik düşüncesi sanayileşen Avrupa'nın yoksullaşan bir sınıfı yani işçi sınıfını doğurması ve bu eşitsizliğin toplumda yarattığı sorunların çözülmesi ihtiyacından doğmuştur. Özellikle 2. Dünya Savaşı'nın çalınan yoksul sınıflar üzerindeki yıkıcı etkisi, bu sınıfların yarınlarının güvenlik altına alınmasını gerekli kılmış ve bu görevi, toplum, üstlenmek zorunda kalmıştır. Toplumlar bu görevlerini, bireylerine iş ve gelir güvencesi sağlayarak yerine getirmeye çalışmışlardır.

Bütün toplumlarda olduğu gibi, ülkemizde de sosyal güvenlik düşüncesi nin öncülüğünü bizler, yani işçi sınıfı yapmaktadır. Ayrıca toplumumuzdaki öteki çalışan sınıfların, kendi gelecekleri için duydukları kuşku, biz işçilerin kuşkusunu ile birleşmekte ve geleceğimizin güvence altına alınmasına ilişkin görüşler gittikçe güçlenmektedir.

Kısaca tanımlamak gerekirse, sosyal güvenlik, toplumun bütün sınıf ve tabakalarının, geleceklerinden emin olabilmeleri, gelecekleri ile ilgili kuşku silip atabilecekleri bir GÜVENCE içinde olmaları demektir. Bu güvenenin içine, işsizlik, hastalık, sakatlık, dulluk, yetimlik, yaşlılık, yeterli beslenme, giyinme, barınma, tıbbi bakım, kültürel gelişim ve öteki gerekli sosyal hizmetlerle birlikte, insan iradesi dışında meydana gelen her türlü tehlikelere karşı güvence içinde olabilmek de girer.

YARDIMLAŞMA DÜŞÜNCESİNİN TARİHİ

Sosyal güvenlik, günlük uygulamada Sosyal Sigortalar yoluyla gerçekleştirilmektedir. Bu uygulamanın mücadelesi

bir geçmişi vardır. Sosyal güvenliğini sağlayan yasalar, işçi sınıfına bir lütuf olarak verilmemiş, bizzat işçilerin uzun yıllar süren kahırlı mücadeleleri ile demokratik bir hak olarak kazanılmıştır.

ORGÜTLÜ YARDIMLAŞMALAR

Örgütlü, toplu yardımlaşma şekillerine ilk önceleri, Ortaçağ'da, "Lonca" denilen zanaat örgütlerinde raslanmaktadır. Loncalar, üyelerine, hastalık ve ölüm hallerinde yardım etmekte diler. Fakat bu sınırlı yardım şekli de, toplumdaki yoksul halk kitlelerinin güvenliğini sağlayamıyordu.

Sanayileşen toplumlarda gelişen, büyüyen şehirler, barındırdıkları çok sayıda işçi yığınlarının sorunlarının çözümü için daha da örgütlü yardımlaşma yollarını geliştirmeye başlamışlardır. Bunun için, kooperatifler ve yardım sandıkları kurulmuştur.

Sayıları ve yoksullukları çığ gibi büyüyen işçi sınıfı, toplumu yönetenlerin, yani egemen sınıfların ürkmelerine yol açmış ve onları daha köklü yardımlaşma tedbirleri almaya zorlamıştır. Öyle ki meslek hastalıkları ve iş kazalarının artışının fabrika ve işyeri sa-yısındaki artışla ilgili olduğu kabul edilmiş, işverenlerin bu konuda tedbir almaları ve işçilerin uğradığı zararları ödemeleri sağlanmıştır.

Fakat bu tedbirler de yalnızca iş -

yerlerine özgü kaldığından toplumu ve özellikle çalışanları kapsayamamıştır. Bu yüzden de genel bir sosyal güvenlik uygulaması mümkün olamamıştır.

TÜRKİYE'DE SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL SİGORTALAR

Ülkemizde sosyal güvenlikle ilgili ilk yasalar 1937 yılında çıkarılan iş kanununda görülmüştür. Bu kanunun uygulanmaya girmesinden altı ay sonra kurulması öngörülen Sosyal Sigortalar Kurumu ancak sekiz yıl sonra, 1945 yılında kurulmaya başlamıştır.

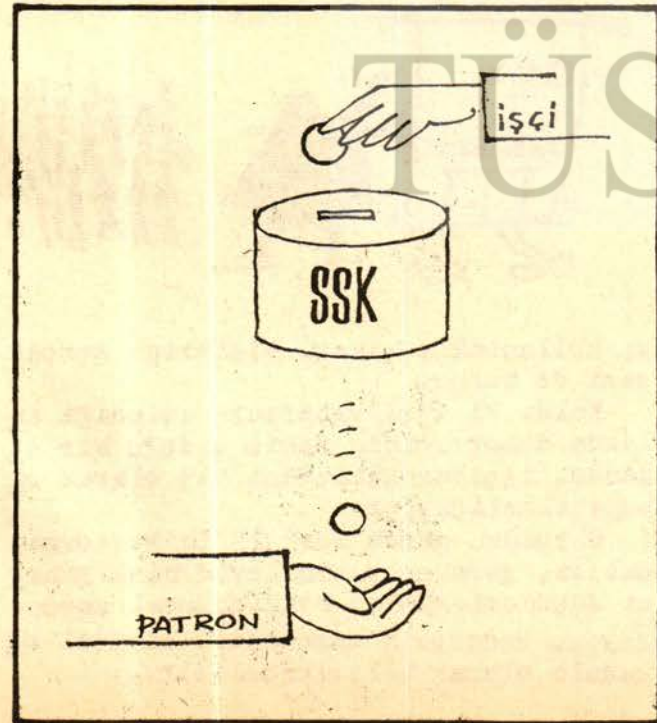
İşkazası, meslek hastalıkları, analık sigortası 1946 yılında, ihtiyarlık sigortası 1950 yılında, çıkarılan kanunlarla yürürlüğe sokulabilmiştir.

SOSYAL SİGORTALARIN BU GÜNKÜ DURUMU

Çalışma Bakanlığına bağlı olan kurum mali ve idari bakımdan özektir. Tabii bu özerklik sözde kalmaktadır. Kurum çoğu zaman hükümetin, yani iktidardaki siyasi partilerin maddi ve manevi baskısı altındadır. İşçilerin yönetim ve denetiminden uzak, hükümetlerin çıkar politikaları doğrultusunda yönetilen SSK, bu gün aşağıda anlatmaya çalışacağımız bir bunalım içindedir.

KURUM PARALARI ÇARÇUR EDİLMİŞTİR!

Kurumun paralarının nasıl sorumsuzca harcandığının, kısa bir deyimle çarçur edildiğinin örneklerini sıralamaya çalışalım :

İş ve İşçi Bulma Kurumu giderlerinin, devlet tarafından karşılanması gerekirken, bu giderler 1959 yılında çıkarılan bir kanunla SSK'na yüklenmiştir. İş ve İşçi bulma Kurumunun kamuyu ilgilendiren bir görev yaptığı yasalarla saptanmışken, ikinci bir yasayla işçileri bu kuruma para ödemeye mecbur etmek anayasa ile açık bir çelişki halindedir. Bu yükümlülük SSK'nu 1959 yılından bu yana tam 101 milyon 508 bin liraya patlamıştır.

Gene Çalışma Bakanlığına bağlı "İşçi Sağlığı ve İşgüvenliği Kurumu"nda giderleri SSK'nun üstüne yıkılmıştır.

Bu kuruluşa ödenen paralarla, 1963 yılından bu yana SSK 52 milyon 876 bin lira zarara uğramıştır.

SSK'nda görevli 60 kadar personeli Çalışma Bakanlığı kullanmaktadır. Buna karşılık bu elemanların ücretleri SSK tarafından ödenmektedir. Bu durum ise SSK'nu yılda 1 milyon 800 bin liralık bir kayba uğratmaktadır.

ASIL BÜYÜK ZARAR

Bütün bunlardan daha da önemli olarak SSK'nın yedek akçeleri, düşük faizle Devlet Bankalarına yatırılmış ve düşük faizle devlet tahvili satın alınmıştır. Buradan doğan kurum zararı SSK için söylenenlerin kaynağını oluşturacak kadar büyüktür: Tam 153 milyon 493 bin 160 lira...

Patronlara verilen sanayi kredileri ise, çok düşük faiz yüzünden kuruma her yıl 500 bin liralık bir zarara malolmaktadır.

İşçi meskenleri için verilen kredilerin faiz kaybı ise yılda 120 milyon 526 bin 218 lirayı aşmaktadır.

Sonucu toplam olarak görürsek, SSK kasasının nasıl yağma edildiği olanca açıklığıyla ortaya çıkar: Kurum bu hesapsiz harcamalardan dolayı yılda 454 milyon 111 bin 314 lira 17 kuruş zarara uğramaktadır.

KURUMUN TAHSİL EDİLEMEYEN ALACAKLARI

Bütün bu zararların yanında SSK alacaklarını da toplayamamaktadır. Bugün SSK'nun alacakları toplamı 3 milyar 947 milyon 393 bin 556 lira 60 kuruştur.

Bu alacakların en önemli kalemi ise patronların bizden kesip, kuruma yatırmadıkları prim alacaklarıdır: 1 milyar 209 milyon 778 bin 610 lira 74 kuruş.

Böylece kurumun zararları ve toplama-

namayan alacakları gözönüne alınırsa kurumun toplam zararı ortaya çıkıvermekte dir:

4 milyar 401 milyon 504 bin 870 lira 77 kuruştur.

SONUÇ

Buraya kadar kısa, açık bir inceleme yapmaya çalıştık. Gördük ki kendimizin paralarıyla kurulan SSK, biz işçilerin yarınını güvenlik altına alması gerekirken, siyasi partilerin ve patronların çıkarına hizmet etmiştir. Öyleki, SSK'nun biz sigortalıla, hizmet etmesi için toplanan paralar, bazen işverenlere kredi olmuş, bazen de siyasi iktidarların çıkarları uğruna açıkçarçur edilmiştir.

ALAVERE DALAVERE İŞÇİ SINIFI NÖBETE

Genel Kurul'da, Kurumun içine düştüğü çıkmazı, primleri artırarak, yani sırtımıza yeni kamburlar ekleyerek çözme yoluna gidilmiştir. Bunu sessizce gerçekleştirebilmek için, dikkatler başka bir konunun üstüne çekilmiştir.

"Emeklilik hakları" geri alınamaz yaygarası ile kafalar karıştırılmış ve bu arada sessiz sedasız primlerin artırılması kararlaştırılmıştır. Yani alavere, dalavere, işçi sınıfı nöbete, olmuştur.

Genel Kurul'da bir nokta işçiler için iyice açığa çıktı: Türk İş'in uzlaşmacı politikası iflas etmiştir !..Yıllardır patronlarla ve siyasi iktidarla uzlaşma içinde olan Türk İş, primlerin artmasına göz yummuş, işçi haklarıysa savunmamıştır. Gene yıllarca "Parler üstü sendikacılık, işçiler siyasete katılmamalı palavrasıyla, işçileri uyuturken, öte yandan patronlarla pazarlıklara girişmekten kaçınmamıştır. Bu pazarlıklar kimin adına, ne için olmuştur ? Bunun cevabını işçi sınıfı artık pek güzel verebilmektedir.

TÜRK İŞ'TEN ALINACAK DERS

Türk İş'in bugün içine düştüğü durumdan alınacak önemli bir ders vardır. Batıp giden yalnız Türk İş değil, onun savunduğu sendikacılık anlayışdır da. Bugün bu yol tıkanmıştır. Türk İş'in izlediği politika, kaçınılmaz kaderine erişmiş, patronların ve siyasi iktidarların dümen suyuna girmiştir.

Bu durumda işçiler, sendikal mücadelelenin tıkandığı bu noktada, demokratik siyasi mücadeleye başvurmak zorundadır

lar. Bunun zamanı gelmiştir ve geçmektedir. Sözgelimi SSK'nun sorunları çözümlü ancak böylesi bir tutumla mümkün olabilecektir.

SÖZÜMÜZÜ BAĞLARKEN

Bütün bunların yanında, koca SSK Genel kurulunda en çok kullanılan kelimelerden biri de "Çalışma Barışı" sözü olmuştur.

Çalışma barışı, yani emek ile sermaye arasındaki barış, emek ile sermaye arasındaki mücadelenin sonunda mümkün olabilir.

Oysa bugün, bu mücadelede işçiler daha haklarının bir çoğunu alamamışlardır. Sözgelimi Asgari Ücret, kangren olmuş bir yaradır.

Bu yüzden de işçiler haklarını almaktan barış mümkün değildir. Patronların "Çalışma barışını bozmayın haaa!" öğütleri bizim için anlamsızdır.

Öte yandan işçilerin demokratik hareketlerini, anarşik, diye damgalamayı amaçlayan bir aykırı düşünce de Genel Kurul boyunca kol gezmiştir.

Bu da mahkum edilmesi gereken düğüncelerden biridir. Ülke demokrasisinde en büyük paylardan biri biz işçilerindir. Sesimiz Meclis'te gerektiği gibi çıkmıyorsa, grevlerimizde, yürüyüşlerimizde ve öteki Anayasal haklarımızı

zı kullanmakla çıkar. Bizlerin gerçek sesi de budur.

Kaldı ki işçi sınıfının anladığı anlamda demokrasiinin hakim olduğu bir düzende, işçiler haklarını tam olarak savunabilmelidirler.

O yüzden gerek Türk İş'in yutturmacaları, gerekse patronların bizi yanıltıcı düşüncelerinden etkilenmemek zorundayız. Hedefimiz demokratik siyasal mücadele olarak belirlenmelidir...

neden taban?..

Dün ve bugün ülkemizin çoğunluğunu meydana getiren biz köylü kentli emekçiler, her zaman bize verilenlerle yetinmiş, devlete tabi millet olarak yaşamışızdır.

Emeğin karşılığında ücret alarak çalışan insanlarımızın sayısı 3,5 milyonu bulmaktadır. Bunlardan 900 bin kişi sadece sendikalıdır.

Bizdeki bütün haklar gibi işçi hakları da tepeden buyurmacı, işçi sınıfının dışındaki siyasal ve sosyal guruplarla, siyasal partiler tarafından 1961 Anayasasıyla verilmiştir. Dünyanın hiç bir ülkesinde işçi hakları kendiliğinden bu derece rahatlıkla teminat altına alınmamıştır

Bu ilk başında olumlu gibi gözükken hareket, aslında işçiyi örgütlenmeden yoksun bırakmış, bu nedenle işçiler özgür sendikalarda toplanma bilincine, aşamalı bir şekilde hazırlıklı olarak girememişlerdir. Hak mücadelesi tecrübesi geçirmeyen kadroların elinde bulunan işçiler dışardan yardım aramak zorunda kalmışlardır. Böylece işçi haklarının alınıp verilmesi siyasi pazarlık konusu olmaktadır.

Sendikalarımız yaşamarı için her bakımdan kendilerini yenilemek zorundadırlar. Yeni hedeflere kapalı, dinamiği kısırlaştırılmış bir sendikal örgüt kısa zamanda tutucu olur.

Bu durumda taban, sendikasına sahip çıkmalıdır. Şimdiye kadar hep arka plana itilmenin hesabını sormalı, sendikasının prensiplerinin saptanıp gelişmesinde, sorunların çözümlenmesinde daha çok söz sahibi olmalıdır.

Kendi özel politika ve çıkarını uygulayanların yerine, örgüt ve yönetici kadrolarla elbirliğiyle çalışacakları,

kendi sağ duyularına güvenerek, tanıyarak, inanarak, kimsenin tesiri altında kalmadan yöneticilerini seçmelidir.

Sendikacılık bir bilim haline gelmiştir. Hızla gelişmektedir. Bugün bütün alanlarda olduğu gibi, sendikacılıkta da devrim başlamıştır. Devrimler hızla gelişir. Daima ileriye, iyiye, yeniyeye doğru yol alır...

Bugün ülkemizde, köylü ilkel sabanı, Ağa ise Kadillâğı sürer. En lüks Avrupa mallarını tüketenlerle, asker postallarını ömür boyu giyenler, gecekondu ile gökdelenlerde yaşayanlar aynı toplumun insanlarıdır. Bu, tabanın örgütlenmemesinden, meselelerine sahip çıkmamasından ileri gelmiştir.

Taban örgütlenerek meselelerine sahip çıktığı an Türkiye geri kalmışlıktan kurtulacaktır.

Devrimci örgütler, devrimci aydınlarla el ele vererek planlı eğitim çalışmalarının ortak görüşlerini tabana indirmelidir. Halk bütünlüğünü, yani işçi, köylü, dar gelirli yurttaşla, toplumcu aydın, devrimci birliği yaratılmalıdır. Bu birlik sayesinde halkçı aydınla, aydın halk sayısı artacak, bu da gelişmeyi hızlandıracaktır.

Türk emekçisi artık kendi işini kendi görmek istemekte, yurdun her sorunuyla ilgilenmektedir. Kendi dışındaki çalışan sınıfların kurtulması için de kendisine görev düştüğünü bilmektedir. Kendisine düşen görevi de yapmaya hazırdır. Toplum düzeninde, sınıfına daha iyi hizmet etmek için siyasal bir güç olarak parlamentoaya ağırlığını koymaya kararlıdır. Bunu başardığımız an ülkemizin kurtulacağına inancımız sonsuzdur

dış
olaylar
ve
işçiler

Vietnam Savaşı Amerikan Sermayesinin çıkartı için Sürdürülüyor...

Yıllardır gazetelerin dış olaylarından söz eden köşelerinde hep aynı haberleri görürüz: "Vietnam'da savaş hızlandı", "Bugün Vietnam'da Amerikan uçakları bin bilmem kaç ton bomba attı", "Bir uçak gemisi daha Vietnam'a gönderildi" gibi...

Hatta yaşlılarımız, otuz yıldan beri böylesi haberleri okur dururlar. Tabii hemen aklımıza şu soru gelir: Bu ne biçim savaştır ki, bir türlü bitmez? Fransası gider, Amerikası gelir. Savaş hâlâ devam eder?

Her ne kadar bu ülke, Türkiye'den kilometrelerce uzakta ise de özellikle biz işçiler bu konu üzerinde alabildiğine

düşünmeli ve dersler çıkartmalıyız. Amerika kıtasının ortasındaki bir büyük ülkenin insanları kalksınlar, Asya kıtasının bir ucundaki Vietnam'da savaşsınlar. Öldürsünler, ölsünler.

Ölenler de, öldürülenler de bizim gibi birer insandırlar. İşçi, köylü, esnaf, öğrenci ve memurlar. İki uzak ülkenin insanları neden savaşır böyleyse? Neden yaralanır, sakat kalır, hatta ölür?

Bu sorulara verilecek cevap iki yönlü olabilir:

Vietnam'lılar savaşmaktadır. Çünkü bir kurtuluş savaşı vermekte, bağımsızlıklarına kavuşmak için dövüşmektedirler. Dünyada ilk kurtuluş savaşı vermiş

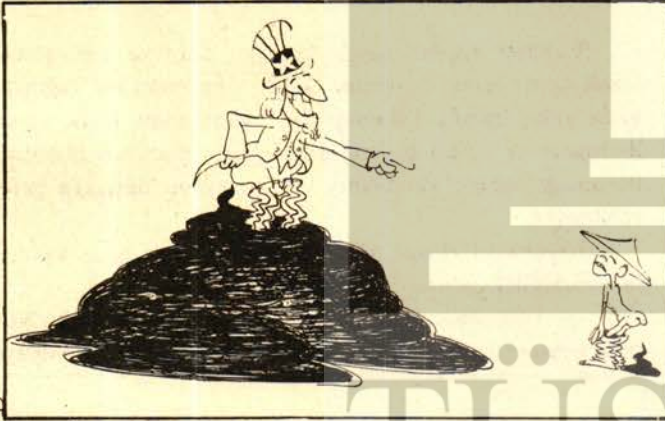
ve kazanmış bir ülkenin insanları olarak bizler bunu kolayca anlarız, kavrarız.

Öte yandan Amerika savaşmaktadır. Acaba neden? Böyle bir savaşın Amerika'ya kazandırdıkları ve kaybettirdikleri bu sorunun cevabına götürebilir bizi. Ne var ki, bu konuda ciltler dolusu kitap yazılsa, gene de az kalır.

Ama biz burada meselenin temel yönü üzerinde, yani ekonomik yönü üzerinde duracağız.

Bilindiği gibi Amerika Birleşik Devletleri (ABD), Uluslararası Sermayenin en büyük payına sahiptir. Bu sermayeyi elinde tutan dev şirketler için Vietnam son derece önemli bir ülkedir.

Dev Amerikan Şirketleri için Vietnam önemlidir, çünkü Vietnam bu şirketler için iyi bir pazardır. Kalabalık ve az gelişmiş bir ülke olan Vietnam'a gönderilecek sermaye ve mal bu şirketlere önemli kazançlar sağlayacaktır. Bu yüzden savaş pahasına da olsa, dev Amerikan şirketleri Vietnam'ı elden kaçırmak istememektedirler.

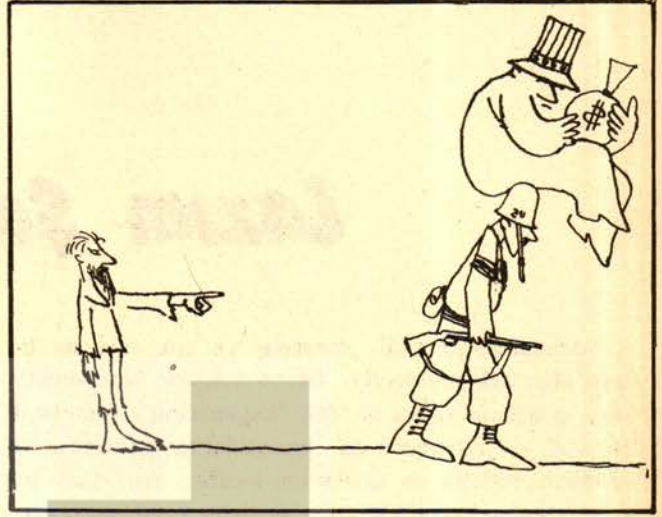
Öte yandan savaşın bizzat kendisi, bu dev şirketler için çok önemli bir gelir kaynağıdır. Savaşta kullanılan milyarlarca ve milyarlarca liralık malzeme, bu şirketlerin fabrikalarında üretilmektedir. Bombalar, uçaklar, tanklar, silahlar, techizatlar gibi... Yani Vietnam'lı bir çocuğun yüreğine saplanan her kurşun ABD'deki şirketlerin kazançlarının artması demektir aynı zamanda.

Bu konuda gazetelerde ilginç bir haber yayınlandı. Haber aynen şöyle:

"Bir Amerika'lı bilim adamının yaptığı araştırmaya göre, yılda 21,4 milyar dolarlık (yani: 229 milyar 600 milyon Türk Lirası) silah satın almak için ABD bütçesine ödenek konmakta ve bu paralar birkaç şirketin kasasına girmektedir."

Haber okuduktan sonra bu "Bitmeyen Kavga"nın hikayesi daha kolay anlaşılır

duruma gelmiyor mi? Durum alabildiğine basit ve açıktır. Alabildiğine de acı ve utanç verici...

Bir avuç Amerikan şirketi, "İnsanların yoksulluğu, sakatlığı, ölümü pahasına da olsa, bizi yalnız Asya kıtasındaki menfaatlarımız ve kasamıza giren kârlar ilgilendirir," demektedirler.

Görülüyor ki Amerika'daki dev şirketlerin dev fabrikalarında çalışan milyonlarca işçi kardeşimiz, bilmeden, farkına bile varmadan, Vietnam'lı işçi ve köylüleri öldürecek silahları yapmakta, üretmektedirler. Öte yandan gene yüzbinlerce ABD askeri kime ve neye hizmet ettiklerini bilmeden savaşmakta, yurtlarını savunmaktan öte günahı olmayan insanlara kurşun sıkmakta, ölmekte ve öldürmektedirler.

İşte gerçek bütün çıplaklığıyla ortada. Çağımızda saldırgan savaşlar, uluslararası sermayenin çıkarları uğruna savaşan, ölen ve öldürülen insanların gerçeğidir. Bu gerçekten bakarsak, saldırgan savaşların sebebi, yoksul ulusların çilesini daha kolay anlayabiliriz. Anlamak zorundayız da...

Lazım Şakşıkır Bey

Memlekêtimizin çok tanınmış ve çok sevilmiş bir siması olan pek muhterem Lâzım Şakşıkır beyefendinin hayatı, gençlerin ağzını bir daha kapanmamak üzere açık bırakacak ve ihtiyarlara da parmaklarını ısırttıracak ve kadınların, kızların da ağızlarının sularını akıttıracak bir çok esrarengiz muvaffakiyetler ve dehşetengiz muzafferiyetlerle süslüdür. Çok dürüst ve namusu müseccem bir zat olan Lâzım Bey, hususî arabası çok büyük olduğundan, bozuk ve dar yollardan gidemediği için, hiç bir zaman doğru yoldan yani tarik-i istikametten ayrılamamıştır. Tercüme-i halinin her safhası ve her bir sahifesi birer ders-i ibret olan hayat destanı evlâd-ı vatan için rehber olacak kıymettedir.

Muhterem Lâzım Beyefendi 1874 senesi Mart otuzbirinde mübarek salı sabahı rahm-i maderden bu âlem-i faniye gözlerini açmış ve bir daha da hiç kırpmadan hat-ta uvkuda bile gözleri açık kalmıştır. Her dünyaya gelen çocuğun bağırarak ağladığı malûm ise de bu küçük yavru gık bile dememiş velâkin onu doğurtan ebe kadının iki gözü iki çeşme ağlayıp bağırarak «Eyvah yüzüğüm!» diyerek feryada ve figana başlamıştır. Ebe karının hiç durmadan ve acele acele «Eyvah yüzüğüm!» feryadı etrafta bulunanlar tarafından yanlış anlaşılacak «Vah vah, sapasağlam turp gibi kadındı, ne oldu zavallıya!» diye teessürü mucip olmuş ve ebe kadın «Biraz dişini sık, geçer!» diye teselliye çalışmışsa da, kadının feryadının büsbütün artması, üzerine mesele anlaşılması ve çocuğun çıkarılması esnasında ebenin parmağındaki altın yüzüğün kaybolduğu anlaşılmıştır.

YÜZÜK İLE GÖZLÜK

Daha ismi konulmamış olan yavrunun iki elinin yumuk oluşu dikkati çekmiş ve beş kişinin gayreti sayesinde yavrunun yumuk elleri pek zorlukla açılınca, bir elinde ebenin yüzüğü, diğer elinde imamın gözlüğü olduğu hayretle görülmüştür. Yüzükle gözlük elinden alındıktan sonra yavru canhıraş feryad ile ağlamaya başlamıştır.

Yüzüğünü nezdin avucunda bulunması bir dereceye kadar akla yakın gelmişse de imamın gözlüğünün ne münasebetle yavrunun eline geçtiği bir türlü anlaşılammıştır. Gözlüğün imama ait olduğunu ise, ancak yavrunun validesi teşhis edebilmiş ve «Biz de aylardan beri

bunu arıyorduk. Nerden çıktı allahaşkınıza?» diye sual etmişse de, doğumdan mütevellit bihuşi içinde yatan zavallı valideden hakikat ketmedilerek gözlüğün muhafazasında bulunduğu kendisine söylenmiştir.

Bazı iktisatçılar ve maliyeciler küçük Lâzım'ın doğar doğmaz iki eliyle etrafa cam kırıkları saçtığını söylerler ise de hakikat bu merkezde olmayıp, cam mam doğru değildir. Ve vaka bizim naklettiğimiz gibi cereyan etmiştir.

SÜREYYA GİBİ

Validesi aynen sabık kraliçe Süreyya gibi gerek kendisinin, gerek zevcinin bütün gayretlerine rağmen uzun yıllar hamile kalamayınca, Karabasan Hoca namı ile maruf ve nefesi gayette keskin bir Hoca'nın himmeti ile ancak hamile kalabilmiş ve yavrusunu dünyaya getirebilmiştir.

Karabasan Hasan Hoca sekiz dokuz ay önce kaybolan gözlüğü kendisine getirilince:

— Fesuphanallah.. Aramadık yer bırakmadım. Nereye koymuşum mereti, diye sual ettikte kendisine vakâyi

ÇOK ŞÜKÜR
İYİ GİDEN BİR ŞEYE
RASLADIK...

HAVALAR İYİ
GİDİYOR...

anılatılmış ve Karabasan Hoca cevaben,

— Bu çocuk büyük bir iş adamı olacaktır. Her tuttuğu altın olsun, memlekete lâzımdır. demiş ve bu münasebetle de Karabasan Hoca'nın tavsiyesi veçhile yavruya Lâzım ismi verilmiştir.

Küçük Lâzım'ın pederi Saykeri vilâyetinin Düveli kazasının Fırtık kariyyesinden Yalabuk lâkabı ile maruf Kel Ahmet olup, Lâzım Bey hayata atılıp serveti samana, onsekiz hane ile kırk apartmana, otuz mağaza ile elli dükkâna, elli fabrika ile sayısız mekâna, bir çok çiftlik ile pek çok hamam ve hana sahip olduktan sonra pek büyük masraflar karşılığında meşhur tarihçilerimize ailesinin şecerelerini tahkik ettirerek pederi Yalabuk Kel Ahmet'in gayet asil bir aileye mensup olduğunu ve dedesinin Sultan Abdülgaffur'un nancyedi basısı olarak sarayda uzun yıllar devlete, vatana hizmetler ifa etmiş bulunduğunu isbat ettirmiştir ve hatta namdâr tarihçilerimizin tarifleri üzerine maruf ressamlarımıza pederin, dedelerinin ve bütün sinsilesinin yağlı boya ve karakalem resimlerini yaptırmıştır. Ve validesinin Sallatomruk Paşazade ahfadından olduğu icat edilmiştir.

Karabasan Hoca'nın duası kabul olunmuş ve Küçük Lâzım'ın her tuttuğu altın olmuş, tıpkı doğumunda olduğu gibi kaybolan eşyaların üstünde bulunması gibi bir hasleti bulunduğu müşahede edilmiştir. Köyde her ne kaybolsa onun üstünde bulunması sebebi ile daha on yaşında iken diyar-ı gurbete düşmüş ve İstanbul'da maruf bir tüccarın yanına kapılanmıştır. Bu tüccarın hizmetinde daha pek küçük yaşında iken hileli defter tutma usullerini ve Amerikan sistemi vergi kaçakçılığını, bir mala yüzde doksan dokuz onda dokuz hiyle katmanın usüllerini öğrenmiş ve bu usülleri muvaffakiyetle tatbik ederek, namusu ile çalışanların hayatta muhakkak surette muvaffak olabileceklerini bizzat kendi hayatı ile ispat etmiştir.

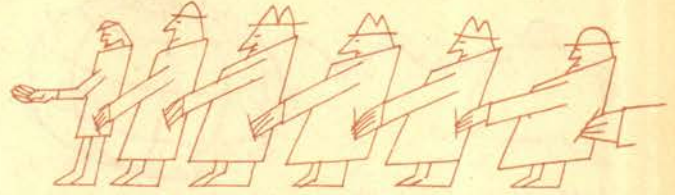
Yanında çalıştığı tüccarı kafesliyerek elde ettiği ilk

on lirayı hâtıra olarak çerçevelemiş ve milyonlara sahip olduktan sonra da bu çerçeveyi yazıhanesinin duvarına asarak ziyaretine gelenlere «İşte ilk kazandığım para» diye iftiharla göstererek, nasıl sıfırdan milyoner olduğunu gururla anlatmayı itiyat edinmiş idi. Bilahare bu on liranın sahte olduğunu öğrenince de, o on lirayı aldığı tüccar için: «Nur içinde yatsın... Beni kötü huylara alıştırmak için bilerek bana sahte parayı sürmüş» der idi.

Bir müddet de mahalle bakkallığı yapmış olan genç Lâzım'ın sâyesinde o mahallenin kadınları, kırılmış beyaz taşlardan pilâv pişirmesini öğrenmişlerdi. Daha sonra işini genişleterek ihracatçılığa başlıyor. Lâzım Bey, fındık, üzüm, fasulye, tütün diye bütün Avrupa memleketlerine o kadar bol miktarda taş ve toprak ihraç etmişti ki, bu

yüzden vatan sathının seviyesi Hürriyet meydanının seviyesine inmiş, hatta âlimler erozyon sebebi ile vatan toprağının gittikçe azalmakta olduğunu zannetmişlerdi.

Lâzım Bey'in bundan sonraki on yıllık hayatı meçhulümüzdür ve hiç kimse tarafından bilinmemektedir.

Son derece vatansever olduğundan bedel vermek sureti ile askerlik vazifesini nakden tediye ederek fiilen ifa eylememiştir. Bundan sonra Lâzım Bey'i gayr-i iktisadî devlet teşekküllerinden «Bal tutan parmak yalar Türk Anonim Şirketi» nde mühendis olarak görüyoruz. Arkadaşları maaşları ile geçinemezlerken, o her ay maaşından otuzyedi buçuk kuruş biriktirmeye muvaffak oluyordu. Bu göze görünmeyen küçük paralar ilerideki büyük sermayesinin ilk menbaini teşkil etmiştir. Çok muktesit bir zat olduğundan iktisada riayetle para biriktirirdi. Denilebilir ki, onun kadar para biriktiren başka hiç kimse yoktur. Maaşından biriktirdiği ayda otuz yedi buçuk kuruşlar, zamanla bir servet olmuş, sekiz sene çalıştığı bu müesseseden ayrıldığı zaman biriktirdiği paraların yekünü tahminen bir milyon liraya yakındı. Lâzım Bey'in sık sık «Bir olmadan bin olmaz» dediği pek meşhurdur ve bu sözü klâsik iktisat kitaplarına geçmiştir.

Bundan sonra serbest hayata atılan Lâzım Bey askeriyenin yağ taahhüdü işini almış ve ilk sene sattığı yağta yüzde elli miktarında yağdan başka her şey katmış ve bir itiraz vaki olmadığından bu miktarı her sene arttırarak yüzde doksan dokuza ve nihayet yüzde yüze çıkartarak meselenin anlaşılması ile taahhüt işinden sarfı nazarla iktidar partisine beş yüz bin lira bağışta bulunarak memleket severliğini bir kere daha ispat etmiştir.

Parasını işleterek faiz yolu ile kısa zamanda servetini beş altı misline çıkarmış, gayri resmî ve gayri kanunî faizcilik yapmaktansa bu işi kanunî ve resmî şekle sokmak için bir banka kurmuş ve küçük tasarruflarını bankasına yatırımlara elma şekeri va'dederek bütün dar gelirliğin ceplerindeki bozuk paraları toplayarak bütünlemiştir.

DÖRDÜNCÜ KUVVET

Memleketteki bütün iş sahalarına el atarak, göz dikerek ve ayak uzatarak teşebbüslerini gittikçe genişleten ve geliştiren Lâzım Bey, büyük iş zekâsına sahip olduğundan, dördüncü kuvvet denilen basını, verdiği bol ilân paralarıyla avucunun içine atmıştı.

Müesseselerinde çalıştırdıklarına gayet az maaş ve gayet de yüksek primler ödeyerek vergi miktarını asgâri-

ye indirmiş bir büyük maliyecidir. Primleri yüksek, maşaları alçak tutarak hem yanında çalıştırdıklarını. hem de kendisini memnun etmiştir.

Herhangi bir işten yüksek vergi ödeyecek kadar kazanmaya başlayınca yeni iş sahalarına yatırımlar yaparak yeni başladığı işlerindeki zararları yüzünden vergiden kurultmuştur.

Bununla birlikte vergi kaçırdığı gibi bir zehaba katiyen varılmamalıdır; zira son derecede vatanperver ve yüksek bir insanıyetperver, eşsiz bir hamıyetperver, sancakperver ve perverperver bir zat olup demokrasiye de bütün kalbi ile inanmış bir zat olduğundan seçim zamanlarında partilere kazanma şanslarına göre, sosyal adalete uygun olarak yüzbinlerce lira dağıtır idi. Hatta seçilme şansı zayıf hele iktidara gelmek ihtimali pek uzak olan partilere bile ne olur ne olmaz diyerek para bağışlayacak kadar uzak görüşlü idi. Son olarak 500 bin lira bağışladığının ertesi günü ihtilâl-i kebir olup para verdiği parti iktidardan düşüncü. Eski verdiğinden daha çok paralar vererek, iktidara yeni gelenlerin de ağızlarına bir parmak bal çalmış ve gönüllerini almıştır.

Ve 300 bin lirayı da gözden çıkararak iktidarda bulunan bir yiğitin muhterem zevcesine bir gazete çıkarmayı temin etmişse de sonradan bu iş bir kargaşalığa gelerek gürtlüde ne olduğu anlaşılamamıştır.

Şu kısa tercüme-i halden de anlaşılacağı üzere Lâzım Bey sıfırdan milyoner olmuş ve bütün servetini alınının teri ile kazanmıştır. Bazı servet düşmanları ve alçak ve hain ve münafık ve mahut sosyalistler kendilerine pek yaraşan âmiyane tabirleri ve bozuk ağızları ile çok afe-dersiniz- «Bu kadar teri katır bile işemez. Bu herifin alını Van gölü mü?» diyerek bulanık suda balık avlamak, habbeyi kubbe yapmak, bir bardak suda fırtına koparmak ve muhterem efkârı umumiyeyi uykusundan rahatsız ederek midasını bulandırmak istemişlerse de Allahın inayeti ile hiç bir nane yiyememişlerdi.

Esasen bu habislerin, yoldan gelişi güzel çevirdikleri adamlara kaatil olduklarını itiraf ettiren Emniyet'imizde dosyaları mevcut olup, bu iftiraları ile dosyaları biraz daha kabarmıştır.

Pek muhterem Lâzım Beyin şu büyük sözü vecize hükmünde ve çok meşhurdur: «En güzel teşebbüs, özel teşebbüstür.»

Özel teşebbüsü, özel sermayeyi, özel kâtibi ve özellikle özel sektör ve özel sekreteri ve özel arabayı her zaman müdafaa etmiş olan pek muhterem Lâzım Bey millî olması şartı ile devletçiliğe de büyük sempati duy-makta ve özel teşebbüsün ancak devletçilikle desteklene-bileceğini, devletin, devletlinin dev devletçiliğin vazifesi-nin özel sermayeyi yaratmak olduğunu beyan etmektedir

Lâzım Bey aynı zamanda sosyalist olup ancak kökü iyice icerde bir sosyalizme taraftardır. Lâzım Bey yalnız sosva-list değil aynı zamanda, her fırsat buldukça «Atatürk'ün izinde» tatile çıktığını söyleyen bir Atatürk'çü, cumhuri-yetçi kıymetli bir vatanperverimizdir.

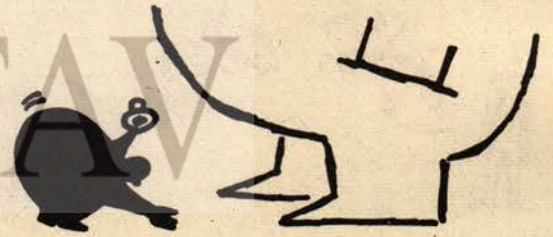
Memleketimizin tanınmış fukara babasıdır. Bir bü-yük verem hastahanesi inşa ettirerek, haklarını yemek su-reti ile verem ettiği insanlardan hiç olmazsa bir kısmının ve sâyesinde ölen veremlilerin çocuklarının tedavisi ile -eğer bir miktar varsa- günahlarının da kefareti öde-miştir.

HAYIR OLARAK

Bundan başka fukara babası Lâzım Bey hayır ola-rak iki çeşme, bir cami, bir de mektep yaptırarak daha hayatta iken cennetteki en güzel parselleri de kendisine ve ailesine ayırmış, dünyada nasıl fakir fukaraya bir par-ça sahil, havada bir güzel yer bırakmadıysa, âhirette de fakir fukaraya cehennemden başka sığınacak yer bırak-mamak sureti ile sosyal adalet prensiplerine inandığını is-pat etmiştir. Akla sığmayacak kadar büyük serveti do-la-yisiyle iyilik yapmak ve iyi adam olmak imtiyaz ve inhi-sarını da kendisinden başkasına kaptırmamış bir iş ada-mıdır ve bu sebeple herkesi kendisine «yardımsever, ne iyi adam» demek mecburiyetinde bırakmıştır.

Vücudunda fosfat, iyot, yağ vesaire gibi faydalı mad-delerden toprağın ve mezardaki haşerelerin istifade ede-memesi ve nebatların gübresiyle beslenememesi için uzun yıllar büyük paralar sarfederek modern tıbbın sâyesinde ölmemeğe gayret etmiş ve ancak seksen küsur yaşında vü-cudu tamamiyle kireçleşip de cesedinin bile dünyaya fey-dasız hale geldiğini anlayınca rahmet-i rahmana kavuşma-ya razı olmuş ve fakat yine de gözleri açık gitmiştir.

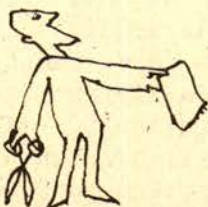
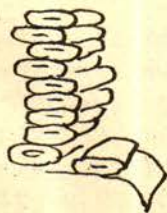
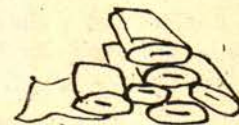
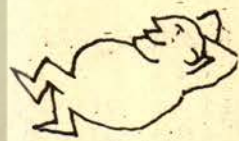
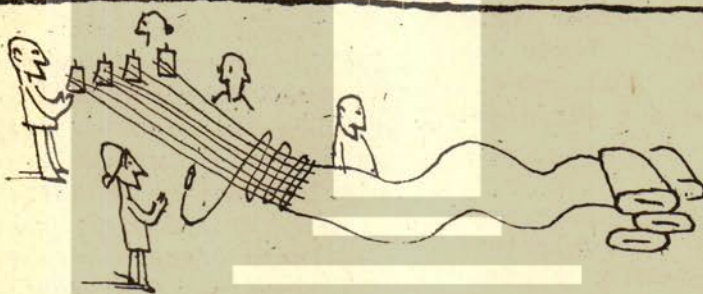
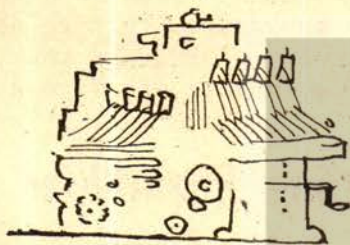
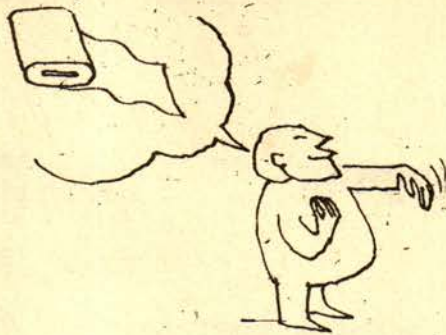
Muhteşem, görülmemiş bir cenaze merasimi ile. Bin-

lerce insanın göz yaşları arasında bir kireç külçesinden ibaret mübarek cesedi toprağa tevdi edilmiştir. Cenazesi-ne altıyüz çelenk gönderilmiş ve ölümü «Elim bir ziya» başlığı altında on gün gazetelerde, müessisi bulunduğu on-beş-yirmi şirket ve müessese tarafından ilân edilmiştir.

Avrupa'da felsefe tahsiline gidip Amerika'da cazcı olan oğlu, şimdi Amerika'da caz besteleri yapmaktadır. Büyük kızı dördüncü kocasını değiştirmek üzeredir. Kü-çük kızı da Mr. Moris, nam-ı diğer Musa Beyle büyük bir gayretle, kalan mirası bitirmek mümkün olmadığından azaltmağa çalışmaktadır. (Afiyet olsun..)

ԳՆԱԾՆՍՆ

İlaç Soygunu

4 HAZİRAN 1972

Adalet Partisi, Demokratik Parti ve Milli Güven Partisine bağlı 36 senatör Sosyal Sigortalar Kurumunun ilaç fabrikası kurmasına karşı çıktılar. Bu işçi düşmanı senatörler, SSK'nun ilaç fabrikası kurmasına olanak veren kanunun iptal edilmesi için resmen Anayasa Mahkemesine başvurdular.

19 HAZİRAN 1972

Sağlık Bakanının, "İlaç fiyatlarını ucuzlatmak istiyoruz," demesi üzerine, ilaç fabrikatörleri, "Böyle bir şeye kalkışılırsa, ilaç imal etmeyi durduracakları" tehdidini öne sürdüler.

2 HAZİRAN 1972

İşçi eşlerinin ve çocuklarının Sosyal Sigortaların kapsamına alınmasına ilişkin kararın hemen ardından, işçilerden kesilen hastalık sigortası priminin arttırıldığı açıklandı. Bundan böyle İstanbul ve Tekirdağ illerindeki işçilerden yüzde 4 hastalık sigortası primi kesilecek. Ayrıca eş ve çocuklara SSK tarafından verilen ilaçların tutarının yüzde 20'sinin peşin olarak alınacağı da belirtildi.

Ortak Pazar Tehdit Ediyor

8 HAZİRAN 1972

Ortak Pazar girişimizin iyice yaklaştığı şu günlerde, bazı sanayi mallarımızın bir süre daha gümrük indiriminden yararlanması konusunda yaptığımız başvurmayı Ortak Pazar kabul etmedi. Bu durumda zaten güç bela ayakta duran sanayimizin, Ortak Pazar sermayesinin gücü karşısında kolaylık-

la ezileceği, uzmanlar tarafından belirtildi.

30 HAZİRAN 1972

Ortak Pazar Bakanlar Kurulu Başkanı, gazetelere verdiği demeçte, Türkiye ile Ortak Pazarın ilişkilerinden şikayet etti. Başkan, "Türkiye'nin gerçekten ortak olup olmayacağı konusunda ciddi endişelerimiz var," dedi.

SSK Üstüne Pazarlıklar

27 HAZİRAN 1972

Sosyal Sigortalar Genel Kurulunda işçiler adına bir konuşma yapan Türk İş Genel Sekreteri Halil Tunç, işçilerin ödediği sigorta primlerinin yükseltilmesini isteyenlerle aynı görüşte olduğunu açıkça belirtti. Tunç konuşmasında, "inandırıcı rakam verilirse, işçilerin ödeyecekleri primlerin yükseltilmesine karşı değiliz," dedi.

Ölüm Tüccarları

3 HAZİRAN 1972

Vietnam'da savaş bütün hızıyla devam ederken, Güney Vietnam Hükümetinde görevli bazı bakanların ve yüksek yöneticilerin uluslararası bir eroin şebekesi yönettikleri ortaya çıktı.

11 HAZİRAN 1972

Amerikalı bir bilim adamının Vietnam savaşı ile ilgili olarak yaptığı bir araştırma dünya kamuoyuna açıklandı. Açıklamada, Vietnam Savaşı yüzünden Amerikan bütçesine 229 milyar 600 milyon liralık silah satın alma ödeneği ayrılıyor. Ayrılan bu ödeneğin tamamının birkaç silah fabrikatörünün cebine girdiği belirtildi.